

Internrevisjonens årsrapport for 2010

1) Innledning

a) Internrevisjonens plass i organisasjonen

Internrevisjonen er underlagt styret i Helse Nord RHF. Styret har oppnevnt en revisjonskomité med formål å styrke styrets fokus på virksomhetsstyring, tilsyn og kontroll i foretaksgruppen, blant annet ved å se til at Helse Nord har en uavhengig og effektiv intern revisjon.

Internrevisjonen er i sitt arbeid faglig uavhengig av alle som kan revideres av internrevisjonen.

Administrativt er internrevisjonen underlagt administrerende direktør i Helse Nord RHF.

b) Formål med internrevisjonens arbeid

Formålet fremgår av pkt 1 i internrevisjonens instruks: *Internrevisjonen skal på vegne av styret i Helse Nord RHF overvåke og bidra til forbedringer i det regionale helseforetakets og foretaksgruppens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll.*

Oppgaven utdypes i instruksens kap. 3, hvor pkt 3.2 er sentralt: *Internrevisjonen skal overvåke det regionale helseforetakets og foretaksgruppens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll. I dette ligger bl.a. å se etter at risikostyring og internkontroll er tilpasset risikoen i foretaksgruppen og bidrar til å sikre*

- *målrettet og kostnadseffektiv bruk av ressurser*
- *pålitelig rapportering av økonomiske data og andre virksomhetsdata*
- *etterleving av regelverk, eierkrav og øvrige kvalitetskrav inklusive etiske retningslinjer*
- *tilfredsstillende oppfølging av feil og avvik rapportert fra tilsyns- og kontrollmyndigheter.*

Internrevisjonen har også en rådgiverfunksjon, beskrevet i instruksens pkt 3.4: *Internrevisjonen skal innenfor sitt kompetanseområde gi uavhengige og objektive uttalelser og råd for å bidra til forbedringer og øke verdiskapingen i foretaksgruppen.*

2) Personalressurser

Tor Solbjørg har vært leder av internrevisjonen også i 2010. Internrevisor/medarbeider Hege Knoph Antonsen ble fra 1. september 2010 nestleder i internrevisjonen og leders stedfortreder. Begge har arbeidet 100 % stilling hele året.

Internrevisjonen kan engasjere ekstern bistand. I 2010 er det av ulike årsaker ikke benyttet slik bistand, ut over til å fullføre et prosjekt som hovedsakelig ble utført i 2009.

Internrevisjonens fremtidige rolle og bemanning ble drøftet av revisjonskomiteen i oktober. Komiteen ønsket at saken, etter nærmere utredning, skal legges fram for ny behandling i revisjonskomiteen, og deretter eventuelt for styret. Det tas sikte på ny behandling i komiteens møte i februar 2011.

3) Internrevisjonens arbeid

Internrevisjonens tre hovedoppgaver er hhv. revisjon i foretaksgruppen, rådgivning i foretaksgruppen og sekretærfunksjon for revisjonskomiteen. Arbeidet i 2010 kan oppsummeres slik:

a) **Revisjon:**

Tre revisjonsprosjekter er behandlet i styret i Helse Nord RHF i 2010:

- *Kvalitetssystem – dokumentstyring og avviksbehandling i foretaksgruppen*
(Rapport 07/2009, styresak 24-2010)
- *Forvaltning av inventar og utstyr i foretaksgruppen*
(Rapport 12/2009, styresak 40-2010)
- *Etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser i foretaksgruppen*
(Rapport 15/2009, styresak 75-2010)

(Alle internrevisjonens rapporter legges fortløpende ut på RHF-ets hjemmeside.)

Prosjektet om kvalitetssystem er gjennomført høsten 2009 ved Helse Nord RHF, Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Helgelandssykehuset HF.

Revisjonen knyttet til inventar og utstyr omfattet undersøkelser ved alle de fire sykehusforetakene.

Undersøkelsene relatert til offentlige anskaffelser ble utført i 2008 og 2009 med bistand fra Deloitte AS, og omfattet Helse Nord RHF, Helse Nord IKT, Universitetssykehuset i Nord-Norge HF og Nordlandssykehuset HF.

I 2010 har revisjonsprosjektet *Internkontroll ved behandling av helseopplysninger* stått sentralt. Prosjektet omfatter alle HF-ene i regionen, samt Helse Nord IKT som databehandler for foretakene. Ved årets utgang gjenstår avgivelse av én delrapport (UNN HF), og internrevisjonen tar sikte på at oppsummeringsrapport legges fram for styret i Helse Nord RHF i møtet 23. februar 2011.

Ett revisjonsprosjekt som inngår i styrevedtatt plan for internrevisjon 2010/2011 ble påbegynt i januar 2011, det gjelder Kjøp av private tjenester fra avtalespesialister og private helseinstitusjoner.

Følgende prosjekter i planen for internrevisjon 2010/2011 er ikke påbegynt, og vil bli vurdert videreført i plan for 2011/2012 som kommer til behandling i styret i mars 2011:

- Oppfølging av inntekter/refusjoner
- ISF-refusjon for visse biologiske legemidler
- Rettighetsvurdering og registreringsrutiner i BUP

Det bør også nevnes at internrevisjonen ved leder har arbeidet mye med etablering av internrevisjon i Pasientreiser ANS, et ansvarlig selskap eiet av de fire RHF-ene. Det var lenge aktuelt å etablere en ordning hvor RHF-enes internrevisjoner i fellesskap skulle ha

ansvar for arbeidet, men det endte opp med at Helse Sør-Østs internrevisjon (konsernrevisjon) ivaretar denne funksjonen. Det er imidlertid lagt opp til et samarbeid med de tre andre IR-ene om bl.a. utarbeidelse av revisjonsplaner.

b) Rådgivning:

Internrevisjonen skal gi råd innenfor sitt kompetanseområde. Rådgivningen skjer gjennom anbefalinger i revisjonsrapporter, besvaring av fagspørsmål, innlegg/ presentasjoner i møter og konferanser og deltakelse i prosjekter/arbeidsgrupper, eller ved å gjennomføre konkrete veilednings- og rådgivningsoppdrag.

I revisjonsplanen for 2010/2011 inngår ett rådgivningsprosjekt, deltakelse i et samarbeidsprosjekt med Helse Vest om utvikling av kurs- og kompetanseopplegg for risikostyring i de to regionene. Arbeidet med utarbeidelse/avvikling av kurs og utarbeidelse av informasjonsmateriell, som fortsetter inn i 2011, har vært tidkrevende. Et todagskurs for risikokoordinatorer og andre med roller i forhold til risikostyring er ferdigstilt (i januar 2011 er kurset avviklet en gang i Helse Vest og en gang i Helse Nord). Samtidig arbeides det med et eget, mindre omfattende kursopplegg for foretakenes ledergrupper, og man utvikler en informasjonspakke om risikostyring som skal gjøres tilgjengelig for alle ansatte på internett.

I desember ble internrevisjonen engasjert i et eget rådgivningsoppdrag som innebærer bistand i forbindelse med opprydding i internkontrollsystemet i Helse Nord RHF. Arbeidet kom så vidt i gang før årsskiftet.

Det kan også nevnes at internrevisjonen ytte noe bistand til Deloitte AS i forbindelse med den eksterne revisjonen av internkontrollsystemet og kvalitetssikringen i Nordlandssykehuset HF.

c) Sekretariat for revisjonskomiteen:

Leder av internrevisjonen er sekretær for revisjonskomiteen i Helse Nord RHF. Komiteen avviklet sju møter og behandlet 36 saker i 2010. Leder av internrevisjonen deltok i alle møtene, og internrevisor/medarbeider deltok i seks av dem.

Sekretærfunksjonen går bl.a. ut på å sette opp saksliste i samarbeid med komiteens leder, forberede sakene og presentere dem i møtene, skrive protokoll, sørge for arkivering og håndtere de praktiske sider rundt møteavviklingen.

4) Samarbeid og kontakter

Leder av internrevisjonen møter i utvidet ledergruppe i Helse Nord RHF en gang i måneden, for gjensidig utveksling av informasjon med administrasjonen. Leder er også til stede i de fleste styremøtene i Helse Nord RHF.

I løpet av 2010 har internrevisjonen deltatt i styremøter i alle fem helseforetak. Formålet med deltakelsen var å orientere om, og drøfte, hva som er internrevisjonens oppgaver og hvordan disse ivaretas. I tillegg ga vi en kort redegjørelse for arbeidet med risikostyring i foretaksgruppen. Internrevisjonen opplevde alle møtene som nyttige og positive.

Kontakt og samarbeid med relevante fagmiljøer er viktig, og foregår bl.a. slik:

Det er etablert et eget forum hvor ansatte i internrevisjonen i de fire regionale helseforetakene møtes for å utveksle erfaringer og drøfte faglige og praktiske spørsmål. I 2010 har det bare vært to møter, og ett av disse ble svært amputert på grunn av stengt luftrom (askesky). Leder av internrevisjonen deltok på ett av møtene. Det ble også holdt et møte hvor bare lederne av de fire internrevisjonsenhetene deltok.

Internrevisorforum arrangerte i juni et seminar for revisjonskomiteer, styremedlemmer og administrerende direktører i RHF-ene, på Gardermoen. Tema for seminaret var virksomhetsstyring, intern kontroll og risikostyring i foretaksgruppene, og leder av internrevisjonen i Helse Nord RHF hadde en sentral rolle i planleggingen og gjennomføringen av seminaret. Arrangementet hadde god deltakelse, særlig fra Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge. Fra Helse Nord deltok ett medlem av revisjonskomiteen, Kari Jørgensen.

b) Nettverk for ansatte internrevisjonsledere

Norges Interne Revisorers Forening (NIRF) har etablert et eget nettverk for ansatte ledere av internrevisjonsenheter. Det er en møteplass hvor lederne utveksler erfaringer og synspunkter om strategiske, faglige og administrative temaer. Nettverket holdt fire halvdagsmøter i 2010. Blant temaene som ble belyst var bruk av eksterne leverandører av internrevisjonstjenester, internrevisjonens rapportering (med innledende presentasjon ved leder av internrevisjonen i Helse Nord), og korrupsjon.

c) Revisorforeninger:

Begge de ansatte i internrevisjonen er medlem av Norges Interne Revisorers Forening (NIRF). Leder ble i sommer valgt inn i redaksjonskomiteen for NIRFs medlemsblad *Internrevisoren*. Leder er også medlem av Den norske Revisorforening (DnR). Dette gir tilgang til relevant faginformasjon, kurs, tidsskrifter og annen faglitteratur mm.

d) Annet:

Internrevisjonen legger vekt på å ha god kontakt med Helse Nord's eksterne revisor, Riksrevisjonen og ulike tilsynsmyndigheter. Slike kontakter er bl.a. viktig for å oppnå en best mulig ressursutnyttelse, bli oppmerksom på risikoområder og unngå overlappende revisjons-/kontrollarbeid.

Medarbeider i internrevisjonen representerte i år Helse Nord på det årlige møtet mellom Riksrevisjonen og lederne av internrevisjonen i RHF-ene.

5) Faglig oppdatering og utvikling

Det følger av Instruks for internrevisjonen i Helse Nord RHF at internrevisjonen skal ha høy revisjonsfaglig kompetanse og at lederen skal være oppdatert på beste praksis og ny utvikling på det revisjonsfaglige område.

Både leder av internrevisjonen og medarbeideren har i 2010 deltatt på NIRFs årlige internrevisjonskonferanse som handlet om *Internrevisjon som verdiskaper*. Leder har også deltatt på *Nasjonal fagkonferanse i offentlig revisjon*. Medarbeideren har deltatt på *Pasientsikkerhetskonferansen* (dagsseminar), og var i tillegg påmeldt til to NIRF-kurs som beklageligvis ble avlyst.

Utdanning/diplomering av internrevisorer i Norge foregår på Handelshøyskolen BI i Oslo, gjennom Master of management-programmet ”Intern revisjon, risikostyring og eierstyring”. Høsten 2010 holdt leder av internrevisjonen en forelesning her, om temaet ”Risikostyring i et helseforetak”.

6) **Budsjett, ressursbruk**

Budsjettet for 2010 har gitt internrevisjonen nødvendig rom for at revisjonsarbeidet kan planlegges og gjennomføres hensiktsmessig og effektivt ut fra dagens bemanning. Endelig årsregnskap foreligger i skrivende stund ikke, men internrevisjonen har drevet innenfor de gitte rammer.

7) **Avslutning**

Kort om de viktigste forholdene knyttet til internrevisjonens arbeid i 2010:

a) Personalressurser

I 2009 var medarbeiderstillingen ubesatt i tre-fire måneder. I 2010 har vi hatt et normalt driftsår med to ansatte som har jobbet i henhold til vedtatt revisjonsplan. Dette har gjort det mulig å prioritere rådgivning noe sterkere enn tidligere år.

Som det fremgår av pkt 2 foran, har internrevisjonen ikke benyttet bistand fra eksterne konsulenter i 2010. Dette har hatt sammenheng med prioriteringene av revisjonsoppdrag, kapasitet og kompetanse i egen enhet og usikkerhet knyttet til omfanget av engasjementet rundt den eksterne revisjonen av Nordlandssykehuset. Internrevisjonen regner med at det i 2011 igjen legges opp til prosjekter hvor det blir behov for ekstra kapasitet og spisskompetanse.

b) Forholdet til de reviderte:

Internrevisjonen blir godt mottatt i hele foretaksgruppen, og vi har inntrykk av at det oppfattes som positivt at internrevisjonen overvåker internkontrollen i regionen og yter faglig bistand. Vår opplevelse er at foretakene og de berørte medarbeiderne gjør sitt beste for å legge til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonsprosjektene.

Bodø, 24. januar 2011

Tor Solbjørg
Leder av internrevisjonen